



PROJECTSUBSIDIES IN HET KADER VAN HET PROJECTSUBSIDIEBESLUIT DUURZAAM MILIEU- EN NATUURBELEID

TOELICHTING BIJ HET “BESLUIT VAN DE VLAAMSE REGERING TOT VASTSTELLING VAN DE BIJZONDERE REGELEN INZAKE DE SUBSIDIËRING VAN PROJECTEN INZAKE DUURZAAM MILIEU- EN NATUURBELEID”

Op 10 oktober 2003 keurde de Vlaamse Regering het projectsubsidiebesluit goed. Dit besluit regelt de subsidiëring van erkende en niet-erkende verenigingen voor de uitvoering van

- projecten inzake duurzaam lokaal milieubeleid,
- natuur- en milieuprojecten,
- natuur- en milieueducatieve projecten en
- projecten inzake intergemeentelijke en/of provinciale samenwerkingsstructuren.

Dit besluit heeft als doel verenigingen te ondersteunen in hun bijdrage aan een duurzaam milieu- en natuurbeleid in Vlaanderen.

Geldigheids- en beoordelingscriteria

Projecten ingediend in het kader van dit besluit hebben een maximale duurtijd van 2 jaar. Het besluit voorziet enkel in de subsidiëring van projecten met toepassingsgebied Vlaanderen. Voor alle activiteiten in het kader van de projecten dienen de nodige toelatingen en wettelijk verplichte vergunningen van de bevoegde overheid te worden bekomen en (vrijwillige) medewerkers dienen te worden verzekerd voor hun burgerlijke aansprakelijkheid en tegen ongevallen. De Vlaamse overheid subsidieert maximaal 75% van de werkelijk uitgegeven kosten.

Het besluit stelt enkele inhoudelijke beoordelingscriteria voorop. Deze elementen voor inhoudelijke beoordeling zijn:

een project

- heeft een welomschreven thematiek;
- is verenigbaar met de doelstellingen van het Vlaamse milieubeleid¹;
- is kwalitatief hoogstaand;
- werd resultaatgericht uitgewerkt;
- zet een samenwerking op met anderen;
- helpt een voorbeeldfunctie te vervullen;
- ontwikkelt nieuwe initiatieven en doelt op nieuwe ontwikkelingen;
- wordt gekenmerkt door een doordachte doelgroepbenadering.

Afhankelijk van de module waaronder het project wordt ingediend, worden ook bijkomende criteria gehanteerd.

¹ Voor informatie over het Vlaamse milieubeleid verwijzen we naar het MiNaplan 3 (2003-2007) en MiNaplan 3+ (2008-2010), beide terug te vinden op <http://www.milieubeleidsplan.be>. De beleidsbrieven ingediend door de leden van de Vlaamse regering vindt u terug op <http://www.vlaanderen.be>.

Verder wordt bij de toekenning van subsidies gestreefd naar een evenwichtige verdeling op basis van de indienende organisatie, de kostprijs van projecten, de geografische spreiding en schaalgrootte, thematische klemtonen en eerder gesubsidieerde, vergelijkbare initiatieven.

! Ter verduidelijking van de gehanteerde criteria werd een richtlijn opgemaakt. We verwijzen naar deze [richtlijn bij de beoordelingscriteria](#) voor meer informatie.

Vier modules, vier soorten projecten

Het besluit maakt een onderscheid tussen vier projectmodules. Hieronder worden deze modules kort toegelicht.

1. Projecten inzake duurzaam lokaal milieubeleid: DuLoMi-projecten

Volgens het besluit zijn deze “*gericht op het integreren en internaliseren van duurzaamheidscriteria, met name participatie en integratie bij de planning, uitwerking, implementatie en evaluatie van milieubeleid en het algemeen beleid op gemeentelijk, intergemeentelijk en provinciaal vlak*”.

Bijkomende beoordelingscriteria specifiek voor DuLoMi-projecten. Deze projecten

- kaderen in de Samenwerkingsovereenkomst² tussen de Vlaamse overheid en de lokale overheden. DuLoMi-projecten ondersteunen lokale overheden bij het uitvoeren van deze overeenkomst.
- zijn gericht op en/of in samenwerking met één of meerdere van volgende partners: steden, gemeenten, provincies en/of intergemeentelijke structuren. Deze samenwerking wordt bij voorkeur aangetoond door een principiële engagementsverklaring van de partners.
- bevorderen de participatie van burgers en doelgroepen aan duurzaam lokaal milieubeleid.
- bevorderen interne integratie van leefmilieu. Waar relevant behandelen projecten een samenspel van diverse milieuthema's. Dit houdt in dat een DuLoMi-project kan inspelen op verschillende thema's van de samenwerkingsovereenkomst.
- bevorderen externe integratie van leefmilieu. Projecten vertrekken vanuit een leefmilieudoelstelling en omvatten andere beleidsdomeinen zoals ruimtelijke ordening, mobiliteit, energie... .

voorbeeld 1 – “Herwaarden van trage wegen kaderend in een duurzaam lokaal beleid: van theorie naar praktijkgerichte invulling” van Trage Wegen vzw

DOELSTELLING

Beoogde effecten zijn in eerste instantie de herwaardering van trage wegen zelf (opnieuw openstellen, duurzaam onderhoud, natuur- en landschapsontwikkeling...) en het stimuleren van het gebruik van trage wegen (door zachte weggebruikers, voor duurzaam toerisme en recreatie, natuur- en landschapsbeleving...). Trage wegen worden in het project sterk multifunctioneel benaderd. Deze trage wegen bieden immers tal van mogelijkheden als basis voor natuurontwikkeling en -verbinding, landschapsverbetering en -beleving, veilige verbinding voor zwakke weggebruikers, duurzaam toerisme en recreatie...

DuLoMi-ASPECTEN

- Kadering binnen de samenwerkingsovereenkomst: Het project heeft als hoofddoelstelling om trage wegen vanuit een multifunctionele ontwikkeling te herwaarden en van daaruit een impuls te geven aan een duurzaam lokaal milieubeleid. Het project wil lokale overheden daarin stimuleren en ondersteunen.
- Samenwerking: tijdens het project zal samengewerkt worden met diverse gemeentebesturen (minstens één bestuur per provincie). Intentiebrieven van 3 gemeentebesturen werden in bijlage bijgevoegd.
- Interne integratie van leefmilieu: verschillende clusters van de samenwerkingsovereenkomst worden meegenomen bij het uitwerken van dit project.
- Externe integratie van leefmilieu: vanuit de leefmilieudoelstelling link naar beleidsterreinen zoals mobiliteit en ruimtelijke ordening

² Voor meer informatie over de samenwerkingsovereenkomst verwijzen we naar <http://samenwerkingsovereenkomst.lne.be>.

voorbeeld 2 – “Bouwwijzer” van Gents MilieuFront vzw

DOELSTELLING

De Bouwwijzer is een instrument om bestaande gebouwen of (ver)bouwprojecten door te lichten op het vlak van duurzaamheid. De Bouwwijzer is raadpleegbaar via internet en richt zich zowel naar lokale besturen als particulieren. Er worden twee praktische gebruiksvormen uitgewerkt: enerzijds een checklist duurzaam bouwen voor bouw- of verbouwingsprojecten (zowel bruikbaar voor woningbouw als utiliteitsbouw) en anderzijds een duurzaamheidstoets of -audit voor particuliere woningen.

DuLoMi-ASPECTEN

- Kadering binnen de samenwerkingsovereenkomst: met dit project wil men de keuzes op het vlak van duurzaam bouwen en de rapportage voor het Milieujaarrapport (en de samenwerkingsovereenkomst) bij lokale besturen een stuk eenvoudiger maken.
- Samenwerking: GMF vzw werkt voor dit project samen met RISO Gent vzw en de diensten Leefmilieu en Natuurontwikkeling en Sociale zaken en Huisvesting (Stad Gent).
- Participatie: wijkbewoners worden intensief betrokken bij het tot stand komen van de Bouwwijzer door het organiseren van info-momenten, het samen zoeken naar oplossingen voor vastgestelde problemen, het gezamenlijk uitvoeren van werken of aankopen van materialen, sensibiliseren van andere bewoners, ...
- Interne integratie van leefmilieu: verschillende clusters binnen de samenwerkingsovereenkomst komen aan bod.
- Externe integratie van leefmilieu: de leefmilieudoelstelling (duurzaam bouwen) wordt verbonden met een sociale doelstelling, er is een duidelijke link met belendende beleidsterreinen zoals energie.

2. Natuur- en milieuprojecten: MiNa-projecten

Deze projecten zijn volgens het besluit “*specifiek gericht op het behoud of de verbetering van natuur- en milieukwaliteit*”.

Bijkomende beoordelingscriteria specifiek voor MiNa-projecten. Deze projecten

- tonen duidelijk aan rond welke milieucomponenten en welke natuurkwaliteitselementen gewerkt wordt.
- overschrijden het lokale niveau.
- hebben aandacht voor interne integratie van leefmilieu. Projecten behandelen waar relevant een samenspel van diverse milieuthema's.
- hebben aandacht voor externe integratie van leefmilieu. Projecten hebben vanuit een leefmilieudoelstelling raakvlakken met andere beleidsdomeinen zoals economie, energie, ruimtelijke ordening, mobiliteit, landbouw... .

3. Natuur- en milieueducatieve project: NME-projecten

Volgens het besluit laten deze projecten “*jongeren en/of volwassenen via educatie en daartoe noodzakelijke communicatie, via beleving en concrete ervaringen belangstelling krijgen voor natuur en milieu. NME besteedt niet alleen aandacht aan het overdragen van kennis maar ook aan inzicht, persoonlijke ervaringen, denkprocessen, waarden én gedrag*”.

Bijkomende beoordelingscriteria specifiek voor NME-projecten. Deze projecten

- getuigen van een coherente (ped)agogische visie die de klassieke onderwijsgerichte aanpak overstijgt.
- zijn inhoudelijk en methodisch afgestemd op de doelgroep(en).
- betrekken de doelgroep actief en persoonlijk bij de doelstelling en de uitvoering van het project.

Voorbeeld 3 – “De Biobabbel” van Velt vzw

DOELSTELLING

Met behulp van een boodschappentas gevuld met biologische producten die door een deskundige wordt voorgesteld, wordt tijdens een activiteit van bijv. een milieuraad of een lokale vereniging uitgelegd wat biologische voeding is en wat de meerwaarde van biolandbouw is voor mens en milieu. Het verstrekken van informatie over biovoeding, laat de deelnemers toe om zich een mening te vormen over dit onderwerp, zodat er een gedragsverandering (aankoop van bioproducten) kan worden bewerkstelligd. Een toename van de aankoop van bioproducten leidt tot vermindering van de afvalberg en verminderd gebruik van pesticiden en kunststofmest met een positieve invloed op de biodiversiteit.

NME-ASPECTEN

- Educatie, communicatie en beleving: informatie verstrekken omtrent biologische voeding en concretiseren aan de hand van de boodschappentas; gebruik van een weinig klassieke onderwijsvorm.
- Expliciete bedoeling om gedragsverandering te bewerkstelligen.
- Doelgroepgerichtheid: het project wil huisvrouwen en -mannen concrete informatie aanreiken, via deze sleutelfiguren worden ook de andere gezinsleden bereikt.
- Actieve betrokkenheid via de interactieve methode van de boodschappentas (met bioproducten, foto's, achtergrondinfo).

Voorbeeld 4 – “Regenwoud.kom” van WWF-Vlaanderen vzw

DOELSTELLING

De grote groep jongeren (16 à 18 jarigen) die niet meteen wakker liggen van natuur- en milieubehoud instrumenten aan te reiken om het thema van duurzame ontwikkeling te begrijpen, zodat ze leren bestaande benaderingen kritisch te bekijken. Ze worden aangespoord actief deel te nemen aan activiteiten, om hen aan te zetten tot gedragsveranderingen in de richting van een duurzamere levensstijl.

MNE-ASPECTEN

- Educatie, communicatie en beleving: op het leerplatform Regenwoud.kom worden verschillende natuur- en milieuthema's aangekaart vertrekkende van een concrete gevalstudie. Door een situatie in het Zuiden terug te koppelen naar de eigen leefsituatie, worden deze thema's verder ingebed in een context van duurzame ontwikkeling.
- Gedragsverandering: door inzicht in deze complexe materie te verwerven worden jongeren bewust van hun impact op de wereld en ontdekken ze hoe ze deze kunnen bijstellen.
- Doelgroepgerichtheid: er wordt specifiek gewerkt naar 16 - 18 jarigen, waar de vraag naar geschikte leermiddelen groter is dan het aanbod. Er wordt gebruik gemaakt van een ICT-gestuurd leerpakket, waarvan het concept reeds met succes op de doelgroep werd toegepast. Dit biedt ook de mogelijkheid om geschikt materiaal te voorzien voor zowel ASO als TSO/BSO. Leraars vinden ondersteunende informatie.
- Pedagogische visie: via een casusgeoriënteerde, projectmatige aanpak, met zowel individuele als klassikale opdrachten, wordt ingespeeld op de vakoverschrijdende eindtermen.
- Actief en persoonlijk betrokken: het leerplatform is leerlinggestuurd en laat ruimte voor de eigen creativiteit.

4. Projecten inzake intergemeentelijke en/of provinciale samenwerkingsstructuren

Deze zijn “*gericht op de opstartfase van een structurele en langdurige samenwerking van verenigingen en lokale besturen inzake duurzaam lokaal milieubeleid*”.

Bijkomende beoordelingscriteria specifiek voor module 4-projecten. Deze projecten

- vertonen veel overeenkomsten met DuLoMi-projecten (m.n. wat betreft interne en externe integratie van leefmilieu en samenwerkende partners).
- vertrekken vanuit de verschillende gemeenten waarop het project van toepassing is of worden door de verschillende gemeenten goedgekeurd.
- sluiten aan bij de kernactiviteit en specifieke expertise van de indiener.
- mogen daarbij niet in de plaats treden van reeds bestaande initiatieven of fundamentele opdrachten van de partners.

Bij voorkeur wordt het financiële en institutionele engagement tot een langdurige samenwerking van verenigingen en lokale besturen bij de subsidieaanvraag aangetoond. De intentie om het opgerichte samenwerkingsverband verder te zetten na afloop van het project, en hoe die financieel zal worden gedragen, dient duidelijk te worden aangetoond in het aanvraagdossier.

Projectsubsidieaanvraag indienen

Een geldige subsidieaanvraag omvat naast het volledig ingevulde [aanvraagformulier](#), verder nog [volgende bijlagen](#):

Bijlage 1 – projectbeschrijving

Bijlage 2 – stappenplan (volgens model)

Bijlage 3 – projectbegroting (volgens model)

Bijlage 4 – statuten van de vereniging en de referentie in het Belgisch Staatsblad

Bijlage 5 – relevante achtergrondinformatie (optioneel)

! Voor meer toelichting bij het aanvraagformulier en deze bijlagen verwijzen we naar de [handleiding bij het aanvraagformulier](#).

Aanvraagformulier en bijlagen worden in tweevoud, onder **begeleidende brief en aangetekend**, opgestuurd naar:

Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
Afdeling Milieu-integratie en –subsiëringen
t.a.v. ir. Marc Cherretté, afdelingshoofd
Koning Albert II-laan 20, bus 8
1000 Brussel

en dit **vóór 1 januari** van het jaar waarop het project start. Een **digitale versie** van uw aanvraag stuurt u naar peggy.criel@lne.vlaanderen.be.

Welk traject volgt uw aanvraag alvorens uw project kan worden betoelaagd?

Voor de beoordeling van de projecten wordt een adviescommissie samengesteld. Deze bestaat uit een vertegenwoordiger van het kabinet van de minister bevoegd voor Leefmilieu, drie vertegenwoordigers van de administratie, een vertegenwoordiger van de Inspectie van Financiën en twee onafhankelijke experts die vanuit de erkende milieu- en natuurverenigingen worden voorgedragen en door de minister bevoegd voor Leefmilieu worden bevestigd. Deze commissie vergadert tweemaal. In een eerste vergadering worden de ingediende projecten aan een eerste evaluatie onderworpen. De evaluatie van het project kan “goedgekeurd”, “afgekeurd” of “opvragen bijkomende informatie” zijn. Wanneer er bijkomende informatie wordt opgevraagd, worden de betrokken projecten voor verdere evaluatie doorverwezen naar een tweede vergadering.

Hieronder vindt u een overzicht van de verschillende stappen die uw projectaanvraag bij beoordeling doorloopt. Voor uw organisatie belangrijke data werden in **vet** opgenomen. In *cursief* vindt u wanneer mogelijks bijkomende informatie kan worden opgevraagd.

vóór 1 januari	– Organisatie dient project in bij administratie
vóór 15 februari	– De administratie kijkt projectvoorstellen na op volledigheid <i>Organisaties krijgen een bevestiging van volledigheid van hun dossier; indien nodig worden aanvullingen opgevraagd; organisaties krijgen 15 kalenderdagen de tijd om hierop te antwoorden</i> – De administratie legt projectvoorstellen voor advies voor aan de relevante afdelingen en agentschappen van de Vlaamse milieudienst
vóór 1 maart	– De administratie geeft de projectvoorstellen door aan de leden van de adviescommissie
vóór 15 april	– De administratie bundelt de adviezen en maakt deze over aan de leden van de adviescommissie – De adviescommissie evalueert de projecten inhoudelijk – De administratie maakt verslag van de adviescommissievergadering op; dit verslag wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de leden van de commissie <i>Organisaties krijgen bericht van de evaluatie door de adviescommissie; indien nodig wordt bijkomend informatie opgevraagd; de organisaties krijgen 15 kalenderdagen de tijd om hierop te antwoorden</i>
vóór 1 juni	– De administratie geeft deze bijkomende informatie door aan adviserende afdelingen en agentschappen en aan de leden van de adviescommissie – De administratie bundelt de evaluatie en maakt deze over aan de leden van de adviescommissie – De adviescommissie evalueert de projecten inhoudelijk, rekening houdend met de bijkomende informatie
vóór 30 juni	– De administratie maakt verslag van de adviescommissievergadering op; dit verslag wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de leden van de commissie
vóór 1 augustus	– De administratie maakt voor positief geëvalueerde projecten een ministerieel besluit op; deze worden voor advies voorgelegd aan de Inspectie van financiën – De administratie legt de ministeriële besluiten ter ondertekening voor aan de Minister
vóór 1 september	– De administratie maakt vastleggingsdocumenten op – Subsidiebedragen worden vastgelegd – De administratie stelt projectverantwoordelijke schriftelijk op de hoogte van het goedgekeurde subsidieprogramma en bezorgt een kopij van het ondertekende ministeriële besluit
vóór 1 november	– Projectverantwoordelijke brengt administratie op de hoogte dat er met het project wordt gestart **** – Projectverantwoordelijke legt de C. V.'s van projectmedewerkers ter goedkeuring voor aan de administratie

* De projectverantwoordelijke kan gemotiveerd afwijken van de verplichting om voor 1 november te starten met het project. Om geldig te zijn moet dit gemotiveerd schrijven de administratie bereiken voor 15 oktober.

** Projecten die niet vóór 1 november werden opgestart of geen uitstel verkregen na gemotiveerd schrijven, worden geschrapt; het eerstvolgende reserveproject kan worden opgestart.

Opvolging en rapportering

Eens u het bericht heeft ontvangen dat uw project wordt gesubsidieerd, kan u het project laten aanvangen. Let op: het project kan starten van **1 september tot uiterlijk 31 oktober**. De projectverantwoordelijke heeft 2 maanden de tijd om het project op te starten en de administratie hiervan op de hoogte te brengen. Tenzij per gemotiveerd schrijven uitstel werd aangevraagd en verkregen, worden projecten die niet zijn opgestart voor 1 november geschrapt van het programma.

Projectwerkgroep

Deze werkgroep zorgt voor de interne opvolging van het project. Deze wordt opgericht en samengesteld door en werkt onder de verantwoordelijkheid van de projectverantwoordelijke. De projectwerkgroep kan een belangrijk middel zijn om verschillende acties die betrekking hebben op het project af te toetsen bij de verschillende belanghebbenden. Het is geen verplichting om vertegenwoordigers van de administratie in deze werkgroep op te nemen, al kan dat wel een meerwaarde betekenen omdat de administratie op die manier zeer nauw betrokken wordt bij het project en er zo, indien nodig, snel kan worden bijgestuurd.

Stuurgroep

De externe opvolging van het projectprogramma wordt begeleid door een stuurgroep, deze is minimaal samengesteld uit de projectverantwoordelijke, drie vertegenwoordigers van de administratie en de twee onafhankelijke vertegenwoordigers van de adviescommissie en komt driemaal per jaar samen in de tweede, zesde en negende maand. De projectverantwoordelijke maakt voor dit overleg de nodige plannings- en rapportagedocumenten op en engageert zich ertoe deze 14 dagen voor het overleg over te maken aan de administratie. Het voorzitterschap en secretariaat van deze stuurgroep wordt uitgevoerd door de Afdeling Milieu-integratie en -subsidieringen van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie.

Tussentijdse rapportering

Ter voorbereiding van de stuurgroepvergaderingen maakt de projectverantwoordelijke de nodige plannings- en rapportagedocumenten op. Deze worden ter voorbereiding van deze vergadering door de administratie verder verdeeld naar de verschillende stuurgroepleden.

Uitkeren van de subsidie

De uitbetaling van de subsidie gebeurt in schijven. Bij de start van het project wordt, afhankelijk van de duur van het project, op basis van een schuldvordering 30 of 20% van het totale subsidiebedrag uitbetaald. Voor de uitbetaling van de andere subsidieschijven wordt telkens het advies van de stuurgroepleden en goedkeuring van het afdelingshoofd gevraagd. Deze schijven worden uitbetaald op basis van een schuldvordering waaraan het goedgekeurde verslag van de vergadering is toegevoegd. Het saldo van 10 of 15% van het totale subsidiebedrag wordt, in zoverre de volledige 100% van de subsidie kan gelegitimeerd worden, uitbetaald na goedkeuring van het eindverslag, de financiële eindafrekening en andere verantwoordingsstukken van het project door het afdelingshoofd. Indien uw project langer dan één jaar duurt, wordt na het eerste projectjaar reeds een tussentijds financieel verslag opgevraagd.

Rapportering bij het eind van het project

Na afloop van het project wordt een eindverslag opgemaakt. Het omvat:

- een bondige beschrijving van de activiteiten in het kader van het project en de prestaties die werden geleverd,
- een overzicht van de beoogde en bereikte resultaten van het project,
- een reflectie over het verloop van het project.

Dit eindverslag wordt vergezeld van een gedetailleerde financiële afrekening. Deze omvat:

- een schuldvordering,
- een staat van de werkelijke inkomsten en uitgaven die betrekking hebben op het project,
- een bewijs van gedane uitgaven.

Een lijst van alle instanties waar, in het kader van hetzelfde project, een subsidiebedrag werd ontvangen, wordt bijgevoegd. Aan de hand van een ondergetekende verklaring wordt aangetoond dat er, naast de subsidies in deze lijst, geen sprake is van een bijkomende subsidiëring voor de uitvoering het project.

Meer informatie?

Contacteer Peggy Criel per e-mail (peggy.criel@lne.vlaanderen.be) of telefonisch 02/553.80.22.